

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, V., Hold-utca 7. sz.
 Kiadja az Országos Irodalmi Részvénytársaság.

FELELŐS SZERKESZTŐ DR. VÁRADI ANTAL

Előfizetési ára: Egész évre 16 kor., fél évre 8 kor., negyed évre
 4 kor. Egyes szám ára 40 fil.

A Magyar Lovaregylet.

Az őszi lóversenyek ismét felkeltik a telivérek iránti érdeklődést és a közfigyelem a Magyar Lovaregylet felé fordul, a mely testület cél tudatos vezetése régtől fogva általános megelégedés tárgya. Örömmel és nem csekély honfíú önteltséggel konstatálhatjuk, hogy a Magyar Lovaregylet zseniális és fáradságot nem ismerő vezetői az egyesületet oly magas színvonalra emelték, hogy a sokkal idősebb bécsi osztrák zsoke-klubot messze felül-

mulja. És mindenre kiterjedő gondosságukkal nagyot lendítettek a magyar lótenyésztésen, úgy, hogy most már telivéreink nemcsak feltétlenül uralják az osztrák lóversenyeket, hanem egyre-másra hazahozzák a legnagyobb németországi díjakat is.

A ritka sikert és az aránylag rövid idő alatt elért óriási eredményt első sorban a Magyar Lovaregylet ügybuzgó elnökének, *gróf Batthyány Elemérnek* köszönhetjük, a ki minden idejét, minden tudását az egylet felvirágoztatásának szenteli és a ki lángoló hazaszeretettel a magyar lótenyésztést a tökéletesség ama legmagasabb fokára iparkodik emelni, a melylyel mi uralhassuk az egész világpiacon. Mellesleg kiemeljük még, hogy a legutóbbi angol-búr háború alkalmából közel ötvenezer lovat vittek ki Magyarországból Afrikába, mert a mi lovainkat találták a leggyorsabbaknak, a legkitartóbbaknak és így minden tekintetben a leghasználhatóbbaknak. Tenyésztésünk kiváló minősége révén így töménytelen pénz jött az országba, a mi tehát közvetve nem csekély érdeme gróf Batthyány Elemérnek.

Oldala mellett folyton ott találjuk a Magyar Lovaregylet lelkes vezértitkárát, *dr. Magyar Lászlót*, a ki átvett a külföldi intézményekből annyit, a mennyit azokban jót és célravezetőt talált. De azért még ezeket is csak a mi viszonyaink szerint átalakítva fogadta el. Versenyintézményeink túlnyomó nagy része azonban Magyar László eredeti eszméin alapszik, a melyek a gyakorlatban annyira beváltak, hogy a külföldiek most hozzánk jönnek tanulni. Figyelme mindenre kiterjed és agilis egyénisége mindig ott található, a hol a magyar sportügy fejlesztése és a magyar lótenyésztés felvirágoztatása megkívánja.

Pénz nélkül nem boldogulunk és így

minden intézménynél nagy fontossággal és kiváló horderővel bír az az állás, a melyhez a pénzkezelés súlyos gondja van kötve. A Magyar Lovaregyletnél a jó *Schmidt* bácsi tölti be ezt az elsőrangú bizalmi állást és becsületére legyen mondva, oly lelkes munkakedvvel, hogy még a saját ügyeiben sem járhatna el nagyobb gondossággal. Schmidt Henrik régi, oszlopos tagja a Magyar Lovaregyletnek, a melynek fényes anyagi helyzete az ő éles-

GRÓF BATTYÁNY ELEMÉR
 a Magyar Lovaregylet elnöke.

JANKOVICH-BÉSÁN GYULA
 az Urlovasok Szövetkezetének elnöke.

DR. MAGYAR LÁSZLÓ
a Magyar Lovaregylet vezértitkára.

látását és számító körültekintését dicséri első sorban.

A régi jó időkben, a lóversenyek gyermekkorában nem sokat törődtünk lovaink nevelésével és nemesítésével. Megtartottuk évenként egyszer-kétszer a versenyeket és a díjat az a ló nyerte el, a melyik először érkezett be a célhoz. Előzetes kipróbálás, heteken át tartó begyakorlás, más lovak futóképességével való összemérés ismeretlen fogalmak voltak. A Magyar Lovaregylet vezetői belátták, hogy ilyen módon az anyag nem javul és a versenyek tulajdonképeni célja, a lóanyag nemesítése a lehetetlenségek közé tartozik. Az angol mesterek egyike-másika eltévedt hozzánk nem is véletlenségből, hanem mert nagy ígéretekkel és fényes kéréssel biztosításával ide csalogatták és megtudtuk, hogy mit is csinálnak az előrehaladott angolok. Megteremtettük a rendszeres versenypályát, megalkottuk a megkívántató versenyszabályzatot és létrehoztuk a totalizátort, ezt az annyira és oly sok oldalról ócsárolt versenyintézményt, a melyre pedig

nagy szükség volt, mert csakis így voltunk képesek a legszélesebb körben a magyar lótenyésztés iránti érdeklődést felkelteni és csakis ez úton lehetett előteremteni azt a nagy pénzüsszeget, a mely a magyar lótenyésztés nemesítésére szükséges volt. A rendes versenytér mellett csakhamar ott termettek a tudományos alapon berendezett istállók és most bizony-bizony egyik-másik lócsalád kitünő ivadéka nagyobb gondozásban részesül, mint akárhány tagja az emberi társadalomnak. De hogy ez az eljárás az egyedül helyes és célravezető, mutatja az angol lótenyésztés példája, melytől most már nem messze vagyunk.

Manapság már kicsinynek bizonyult a hely a versenytér mellett, a hol most csakis a versenyre jelentkező lovak találnak elhelyezést az istállókban. Másfelé kellett tehát a lovak állandó tartózkodásáról és neveléséről gondoskodni. Így jutott a lovaragylet arra a gondolatra, hogy a Dunakesz közelében fekvő tizenhatezer holdas alagi birtokot a lóversenysportért lelkesedő Holitschertől megvásárolja és ott a mestereknek állandó otthont, lovaik gyakorlására pedig mintaszerű versenypályát létesítsen.

Igen nagy fáradsággal és céltudatos tevékenységet igénylő munkássággal volt összekötve ennek a tervnek a megvalósítása; de büszkeséggel mondhatjuk, hogy a magyar ész életrevalósága e téren is fényesen bebizonyult. Alag ma már nem marad mögötte New-Marketnek, pedig nem is kellett egy évtizednél több ennek a nagy munkának a keresztülviteléhez. Az alagi trénirozó és a külön versenypálya a legszebbek közé tartozik a kontinensen. A nagyközönség, a mely ezrével lepi el az alagi versenyeket, nem is sejtí, mily mérhetlen munkával és gondossággal jár egy ily pályának a jókarban tartása. A pálya öntözése egymagában csodája a modern technika előrehaladottságának. Két kutat kellett ásni a megfelelő vízmennyiség elnyerésére és két húsz méter magas vízi rezervoárt kellett építeni, melyek közül az egyikben négyezer hektoliter és a másikban ezer hektoliter víz fér el. Két tizenkétlőerejű gép hajtja ezekben a vizet, a melyet azután a pálya öntözésére használnak. Naponta tizenötezer hektoliter, vagyis másfélmillió liter víz kell a pálya jókarban tartására. Az öntözés egyenletessége pedig

SCHMIDT HENRIK
a Magyar Lovaregylet pénztárosa.

egy öntözőgép segélyével történik, melyet gróf Batthyány Elemér néhány éve Párisból hozott.

Közönségünk jól ismeri az alagi pályát, mert hisz az Úrlovasok Szövetkezete itt rendezi versenyeit. Az Úrlovasok Szövetkezete lelkes elnökével, Jankovich-Bésán Gyulával és ügybuzgó titkárával, Magyar Elekkel vállaltva iparkodik a lovaragylettől bérelt versenypályát népszerűvé tenni, a miben segítségükre sietett az úrlovasok díszes gárdája.

Nem is akarunk mostan behatóbban foglalkozni az Úrlovasok Szövetkezetének hazafias működésével. Olvasóközönségünket az őszi versenyek alkalmából be akarjuk vezetni a lóversenyek konyhájába. Képen és írásban meg akarjuk ismertetni azzal a komplikált metódussal, a melynek segélyével versenylovainkat úgy kitanítják, hogy a versenypályára több vagy kevesebb nyerési eséllyel kiléphessenek. És itt mindjárt meg kell mondanunk, hogy a versenyistálló-tulajdonosok mindegyike nagy anyagi áldozatot hoz a hazai lótenyésztés érdekében, mert a telivérek nevelése oly óriási költséggel jár, hogy az a három-négy istálló, a melynek

GEOGHEGAN LOVAI, HÁTUL A STARTKOCSSIVAL.

lovakivéletlenségéből csupa nagy díjakat nyernek, legjobb esetben is egyedül a költségeket kapja meg. Arról tehát, hogy az istálló-tulajdonosok holmi polgári haszonra tegyenek szert a befektetett nagy tőke ellenértékéért, abszolút szó sem lehet.

Az alagi versenytelep megtekintésére kirándultunk a napokban, bár vállalkozásunk kétséges eredményére jólevegővel figyelmeztettek. Az angol mesterek teljesen elzárják magukat és istállójukat a külvilágtól és az óvatosságban oly messzire mennek, hogy lovaikat sétáltatni is csak a saját felügyelőik mellett viszik. Célunkat nem is értük volna el, t. olvasóinknak az alagi versenytelepről nem mutathattunk volna be semmi újat, ha nincsen önfeláldozó segítségünkre *Molnár Gyula*, az alagi pálya derék felügyelője. Kora reggeltől késő estig szakadatlanul fáradozott,

hogy munkánkban segítségünkre legyen. Igazi tősgyökeres magyar ember, a ki a maga nyíltságával, korrekt fellépésével és minden részrehajlástól ment igazgatásával féken tudja tartani az angol mestereket és helyes eljárásával oly rendet terem-

tett az alagi pályán, a melyet megirigyelhetnének bármely hivatalban. Pedig hát nyers anyaggal van dolga. Maguk a mesterek sem tartoznak az intelligencia első osztályába, mert hisz foglalkozásuk természetében rejlik a nyersesség, és szabad ide-

jöket nem igen fordíthatják szellemi önművelődésre, mert testük úgy el van gyötörve, hogy minden szabad percet a nyugalomnak, testük ápolásának kell szentelniök, hogy új munkához új erőt gyűjtsenek. Vegyük csak azt, kikből lesznek a mesterek?

A zsokékból. És kikből lesznek zsoké? Az oly istállógyerekekből, a kik öt évet forgolódtak a lovak körül. Az istállógyerekek pedig minden szellemi neveléstől foglalkozásuknál fogva el vannak vonva.

Ez tehát az az emberanyag, a melylyel *Molnár Gyula* pályafelügyelőnek egész éven át rendelkeznie kell. És ebben a munkájában a nyolcz nyári hónapban alig marad pihenő-ideje. A mesterek reggel 5 órakor kivonulnak a pályára és 11-ig szakadatlanul végeztetnek munkát telivéreikkel. Itt a felügyelőnek ügyelnie kell, hogy a pályát helyesen használják, oly helyre ne menjenek, a melyet kímélni kell, oly gyakorlatot ne végeztesenek, a mi a pályát megrontja stb. Minden kihágásra erős pénzbeli büntetések vannak kiszabva, melyek rögtön sújtják az illetőket, a mint az első figyelmeztetésre nem hallgatnak. E nélkül szinte lehetetlen volna a

Mrs. May.

Huxtable mester.

Mrs. Huxtable.

Miss Jessy.

HUXTABLE OTTHONÁBAN.

REEVES MESTER OTTHONA.

Kossak J. cs. és kir. udv. fényképész-felvételei

AZ ALAGI VERSENYTELEP.

boldogulás. Tizenegy órakor a lovak bevonulnak istállóikba, következnek az ellátás iránti intézkedések, a melyeknél szintén nagy szerepe van Molnár felügyelőnek, mert a lovaregylet gondosságában annyira megy, hogy a megszorult istállókat mindig kisegíti.

Ezután következik az irodai teendők nagy halma, az igen rövidre szabott ebéd és 4 órakor ismét megnyílnak az istállók és megélnék a verseny-, azaz jobban mondva a trénirozó-pálya. A trénirozó-pályát ugyanis ingyen használhatják a mesterek, míg a verseny-pályáért lovankint egyszeri használatért külön tizenöt forintot díj fizetendő. Ezt a mesterek csak akkor bérlik, ha két-három lóval próbaversenyt rendeznek. — Csakhamar ezután beáll az este és mindennek nyugalomra térnek, hogy másnap kora reggel újból kezdődjen a munkálkodás.

A lovaregylet óriási birtokának egy-egy részét istállókkal és csinos kis kastélyszerű lakással bérbeadja a mestereknek. A mesterekhez pedig az egyes istállótulajdonosok beállítják lovaikat trénirozás céljából és ezért azután fizetnek bizonyos összeget. Rendszeren 80 forintot egy lóért egy hónapra. Azonkívül tíz százalék illeti a mestert a nyert díjakból és 30 forintot kap a zsoké, ha lovalogol és nem nyer s 60 forintot, ha nyer.

Ezek csak az alapmeghatározások, a melyek természetesen a szerint változnak, t. i. emelkednek, a mint valamelyik mester vagy zsoké nagyobb ügyességet fejt ki és ennek folytán nagyobb népszerűségnek örvend.

Minden nagyobb díj elnyerése nagyobb jutalmazással jár a rendszeren, sőt igen gyakran az istállótulajdonos és zsokéja jó viszonyát épp valamilyen nagy díj elnyerése rontja le, a mint azt például a Frank Sharpe esete is mutatja. Dreher lovával, *Capo Galloval* megnyerte a bécsi derbyt, de az ezért kapott ötezer forintot keveselte és boszúból azután koczkára vetette a hamburgi derbyt. Szóval szép élvezet a lóversenysport, ha csakis ebből a szempontból vesszük és nem engedjük át magun-

kat a játék szenvedélyének. Reméljük, hogy az őszi versenyévad sok kellemes órát fog szerezni közönségünknek, a melynek csak azt az egy praktikus tanácsot adhatjuk, hogy a totalizátornál csak annyit rakjon, hogy érdekelve legyen, mert ló és lovas egyaránt vérből és húsból vannak, tehát nem gépek.

Dr. Falk Zsigmond.

István lovai. Kérésünket, hogy állítson néhányat a fényképezőgép elé, hogy munka közben bemutathassuk lovait a nagyközönségnek, kereken megtagadta és minden áron azt akarta, hogy utazzunk vissza Budapestre és hozzunk a gróf uraktól írásbeli engedélyt. Szegény, nem tudjuk mitől félhetett!

Második utunk a liberális *Jones Reeveshez* veze-

GEIST GÁSPÁR VERSENYLOVAL.

GEIST GÁSPÁR VERSENYTELEPE, MRAVIK PÁL MESTERREL.

AZ ALAGI

Egy nemrég megjelent számunkban bemutattuk a tatai versenytelepet az ottani mesterekkel. E heti számunkban az alagi mesterek otthonát mutatjuk be. Az alagi versenytelep egyre bővül és rövidesen túlszárnyalja a régibb tatai telepet.

Első utunk *Thom Ballhoz* vezetett. Ő nála vannak gróf Andrássy Géza és Tivadar és gróf Károlyi

tett, a ki legkedveltebb zsokéknak, *Adamsnak* adta egyik leányát és Alagon önmagának és Adamsnak fejedelmi kényelemmel berendezett kastélyt épített. *Reevesnél* többi között a báró Königswarter, Wenkheim gróf, Jankovich-Bésán Gyula, Losonczy, Pálffy herceg és a braganzai herceg lovai vannak trénirozásra. Tehát körülbelül a legtöbb ló felett rendelkező mesterünk. Reeves barátságosan fogadott és

minden kérésünknek megfelelt, a mit képeink is bizonyítanak.

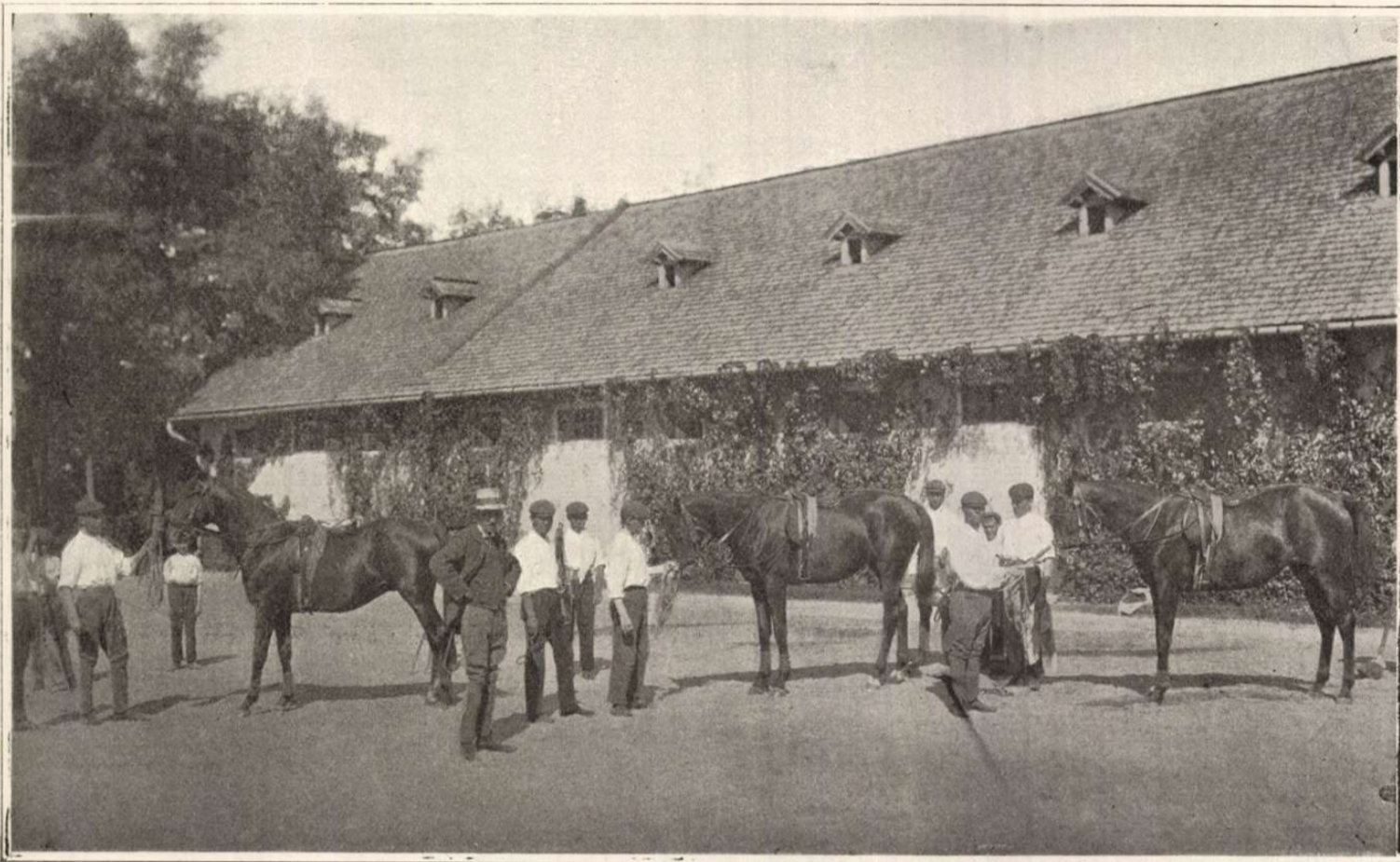
Innen egy garszon emberhez, *Jones Metcalf* mesterhez mentünk. Az öreg fiú nagy örömmel fogadott, lóra ült és odaállt a kis kastélya elé, hogy felvehessük a képet. Azután három legjobb lovával: *Jablanicával*, *Sellővel* és a csak legutóbb

ügyeit *Mravik Pál*, egy jókedélyű magyar ember intézi, a ki jövetelünkkel éppen hazafelé tartott jó öreg *Bunkó* lovával és az egész gárda lóval. Lekaptuk őket mind.

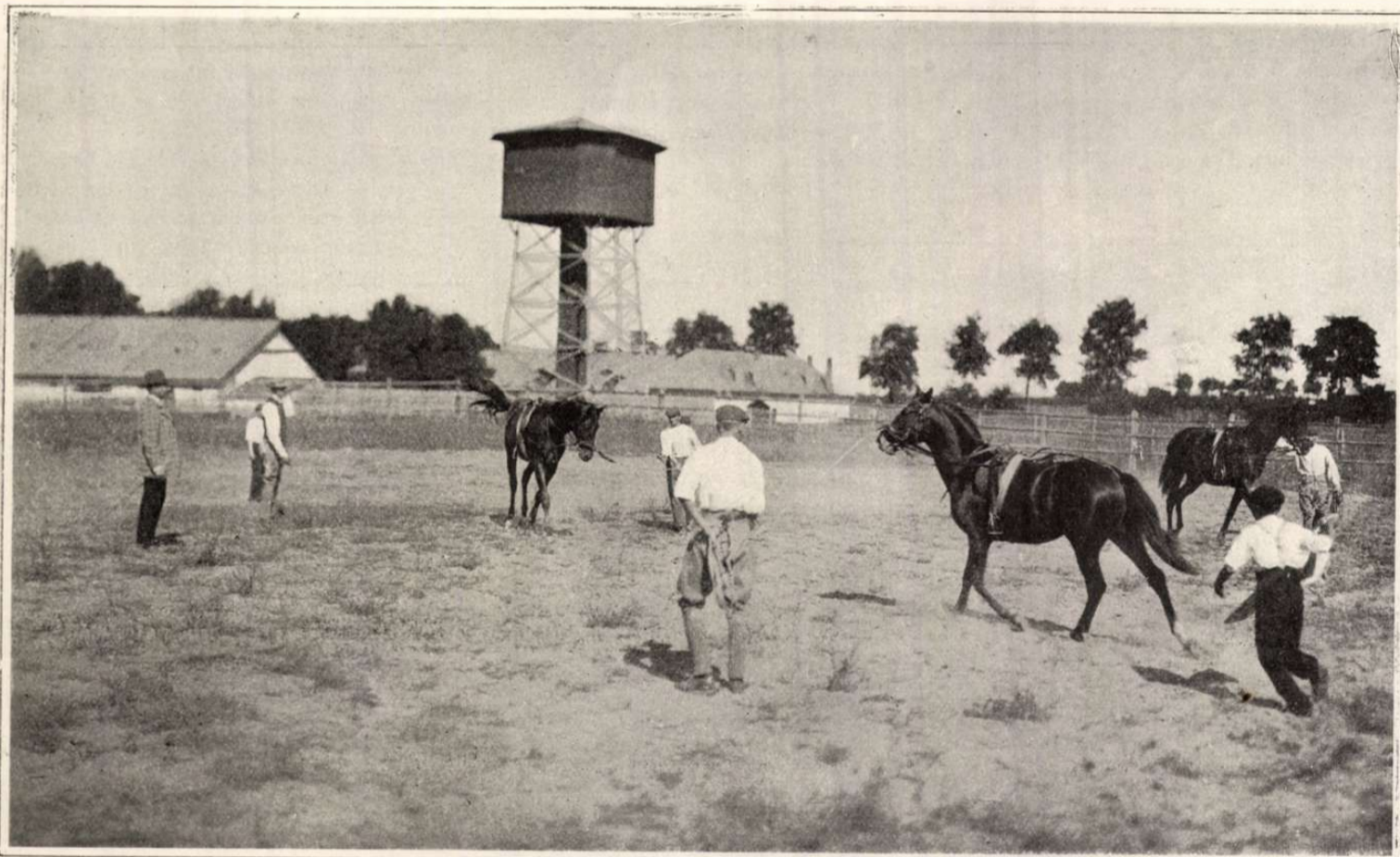
A telivérek annyit nyugtalankodtak, mintha tudatában volnának annak, hogy a nyilvánosság elé viszik a képtüket. A felvételek sok nehézséggel jártak,

van ideiglenesen elhelyezve, a míg a Jankovich-Bésán Gyula által a lovaregylettől részére kibérelt területen lakóháza és istálló elkészülnek. St. Patrik, Mary Agnes és Slippe lovait állította a gép elé és mi itt lekaptuk azt a kocsit is, melyen Alagon az indító kihajt a starthoz.

Most aztán utunk az öreg *Henry Huxtable*-hez vezetett, a ki Nagy-

REEVES MESTER ISTÁLLÓJA.

REEVES MESTER AZ EGYÉVESEKET IDOMITJA.

Kossak J. cs. és kir. udv. fényképész felvételei.

VERSENYTELEP.

Bécsben díjat nyert *Miss Dunkannal* egy kis próbagyakorlatot rögtönzött. *Metcalf* mesternél Harkányi báró, Söllinger, Wimpfen gróf és Degenfeld gróf lovai vannak többi között trénirozásra.

Most azután átrándultunk *Geist Gáspár* külön telepére, a hol csakis a Geist-lovak nyernek kiképzést, a melyek számra nézve lehetnek vagy nyolczvanan. Az alagi pálya eme népszerű istállójának

különösen azok, a hol a lovak tanítását lehet meglatni. Ebben a fáradságos és művészi izlést igénylő munkában, a mint képeinkből látható, *Kossak József* cs. és kir. udvari fényképész budapesti üzletvezetője, *Letzler József* nagy ügyességet tanusított, a miért neki itt is köszönetet mondunk.

Innen elmentünk a majorsági épületbe, a hol az ujonnan fogadott *Jones Geoghegan* mester istállója

megtanulni. A zsokek közül is sokan akadnak, a kik megtanulják nyelvünket és megszeretik új hazájukat. Sőt akad olyan is, a ki magyarul folyékonyan beszél, németül meg csak alig, akadozottan. Huxtable házánál találkoztam *Frank Hessel*, a híres akadályzsokéval, a ki valóban meglepett folyékony magyar beszédével.

